



SKIEN KOMMUNE

Gatebruksplan

Skien sentrum

26.01.2026



Illustrasjon: Haugen Zohar



Innhold

1 Innledning	3
2 Gatebruk	4
2.1 Bygater	5
2.2 Gågater	6
2.3 Hovedgater	7
2.4 Samlegater	8
2.5 Boliggater	9
3 Strategier	10
3.1 Gange.....	10
3.2 Sykkelparkering.....	12
3.3 Kollektivtrafikk.....	14
3.4 Parkering	16
.....	17
3.5 Varelevering og renovasjon	18

1 Innledning

Gatene i Skien sentrum ble planlagt på 1800-tallet. Deler av sentrum er kupert og flere av gatene er bratte. Sentrumskjernen er konsentrert med kvartalsstruktur og relativt smale gater.

Endringer i samfunnet med befolkningsvekst, økt biltrafikk, nye mål for arealbruk, klima og miljø gjør det nødvendig å tilpasse planlegging av byens offentlige arealer til nye behov og funksjoner. Målet er en helhetlig, miljøvennlig og funksjonell byutvikling.

Gatene i sentrum skal ivareta en rekke funksjoner. De er viktige transportåre og skal sikre fremkommelighet for fotgjengere, sykkel, buss og bil. Gatene er byens offentlige arealer og skal fungere som møtested for alle innbyggere, med plass til møblering, uteservering, salgsarealer, planter og trær. Samtidig skal gatene ivareta renovasjon, varelevering og utrykning. Også når gater må stenges for byggearbeid eller utskifting av rør og ledninger. Sentrumsgatene har i tillegg en viktig funksjon i å lede og ta opp overvann. Skien sentrum skal være attraktivt for de som besøker, de som jobber og driver næring i byen. Det er avgjørende at tilgjengeligheten er god, og det skal være enkelt å finne en parkeringsplass.

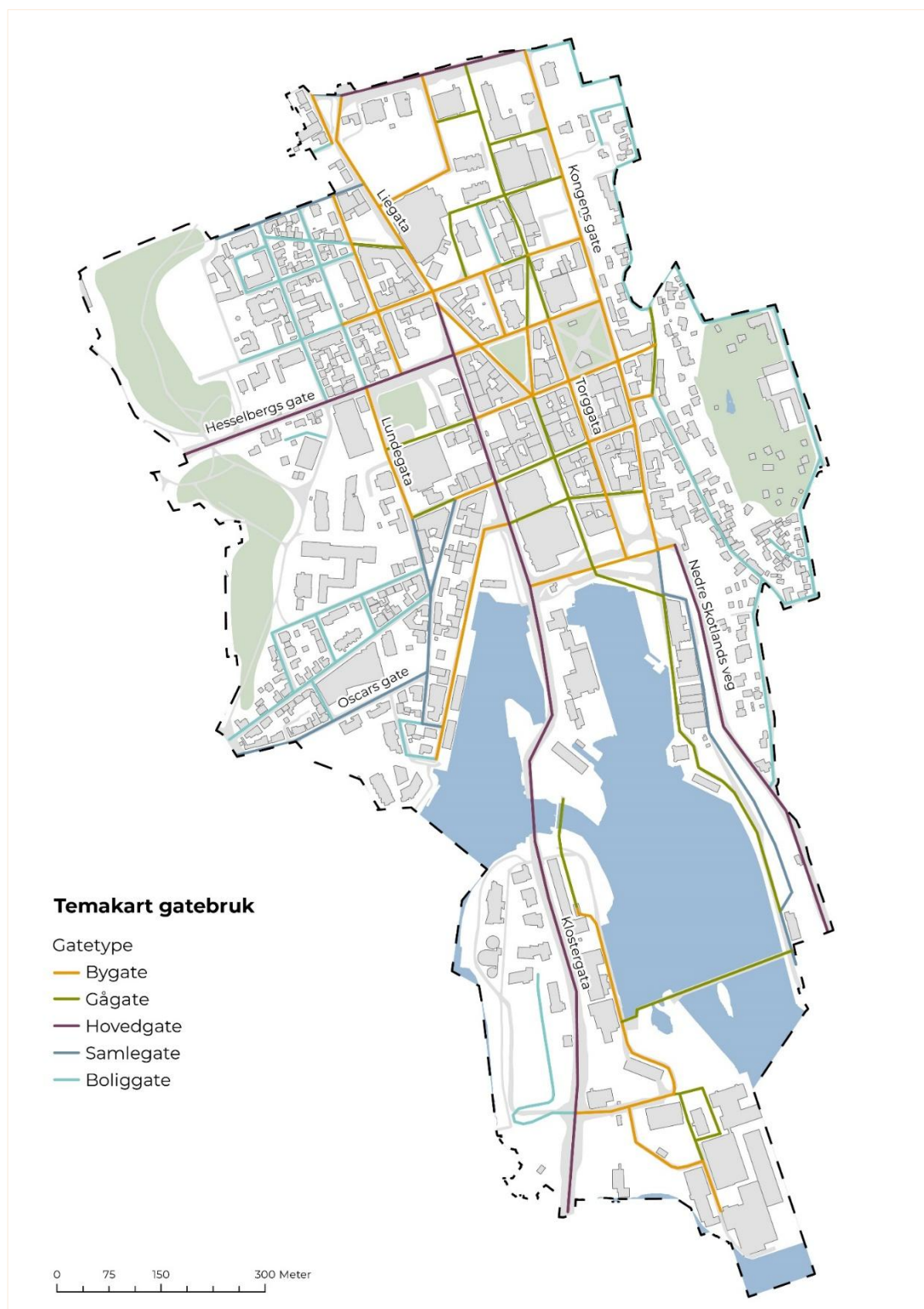
Gatebruksplanen med temakart definerer hvilke type gater vi har i byen, hvilke funksjoner de skal ivareta, og hvordan de ulike trafikanter gruppene prioriteres for å legge best mulig til rette for byliv og framkommelighet. Det er laget en egen *Parkeringsstrategi for Skien sentrum*. Gatebruksplanen oppsummerer de ulike parkeringstypene og hvordan disse påvirker gatebruken.

Gatebruksplanen er juridisk bundet til sentrumsplanen gjennom en bestemmelse om at den skal legges til grunn for reguleringsplaner og byggesaker.

Den nye *Vei- og gatenormalen for Skien, Porsgrunn og Bamble* som skal vedtas våren 2026 legger gatebruksplanen til grunn, og viser gateprofiler for hver gatetype.

2 Gatebruk

Gatebruksplanen deler gatene i Skien sentrum inn i fem ulike type gater. Typologien er laget ut fra hvilke funksjoner som har hovedprioritet i de ulike gatene.



2.1 Bygater

Bygatenes viktigste funksjon er å legge til rette for variert bruk og aktivitet som er med på å skape en levende by. I bygatene skal alle trafikantgrupper prioriteres likt. Bygatene skal være attraktive gater å besøke og oppholde seg i, og det skal være plass til fortau, trær, møblering, kantstopp for buss, gateparkering og varelevering.

Bygater skal ha:

- Brede fortau
- Møbleringssone
- Trær og annen beplantning
- Kantparkering
- Sykkelparkering
- Løsning for håndtering av overvann



Ill: Haugen Zohar

2.2 Gågater

Gågatenes viktigste funksjon er opphold og byliv. En gågate er en møteplass og et sted for handel, service, spisesteder og folkeliv. I gågatene har fotgjengerne hovedprioritet. Nødvendig varelevering og renovasjon skal skje innenfor gitte tidsrom.

Gågater skal ha:

- Trær og annen beplantning
- Gatemøbler
- Areal til uteservering
- Areal til utstilling/salg
- Sykkelparkering
- Tilpasset belysning
- Gatevarme
- Løsning for trafiksikker varelevering
- Løsning for håndtering av overvann



III: Haugen Zohar

2.3 Hovedgater

Hovedgatenes viktigste funksjon er transportfunksjonen. Det er hovedgatene som knytter bydelene til sentrum, og sørger for at folk og varer kommer seg til, fra og gjennom byen. Langs hovedgatene skal det være god fremkommelighet både med bil, buss, sykkel og for gående. Det skal være gode kryssingsmuligheter for myke trafikanter. Hovedgatene skal tilrettelegges med trær, annen beplantning, busslommer, overvannshåndtering og snølagring.

Hovedgater skal ha:

- Brede fortau
- Separat sykkelvei eller gang- og sykkelvei
- Trær og annen beplantning
- Løsning for håndtering av overvann



2.4 Samlegater

Samlegatene er forbindelsesårer mellom boligområder og sentrum. Samlegatene skal være tilrettelagt for gange, sykkel og bil. Gående og syklende skal prioriteres med fortau og sykkelfelt. Samlegatene skal ha trær og annen beplantning.

Samlegater skal ha:

- Fortau
- Sykkelfelt
- Trær og annen beplantning
- Løsning for håndtering av overvann



2.5 Boliggater

Boliggatenes viktigste funksjon er å skape gode bomiljø og å sikre adkomst til boliger. Boliggater skal oppleves trygge for ferdsel og opphold. Innenfor sentrum har boliggatene ulik karakter, og ulik trafikkmengde. Dette legger føringer for hvordan boliggatene kan utformes. Gatene skal være utformet slik at hastigheten til bilene er lav. I boliggater med mye trafikk skal det etableres fortau. Alle boliggater skal ha oppholdskvaliteter som trær og/eller beplantning.

Boliggater skal ha:

- Utforming som innbyr til lav fart, f.eks. innsnevring
- Fortau ved stor trafikkmengde
- Utforming som motvirker gjennomkjøring
- Parkering kun på én side dersom det er kantparkering
- Trær og/eller beplantning



3 Strategier

3.1 Gange

Skien har en konsentrert sentrumskerne med kvartalsstruktur, som ligger som et amfi som vender seg mot Bryggevatnet. Deler av sentrum er kupert og flere av gatene er bratte.

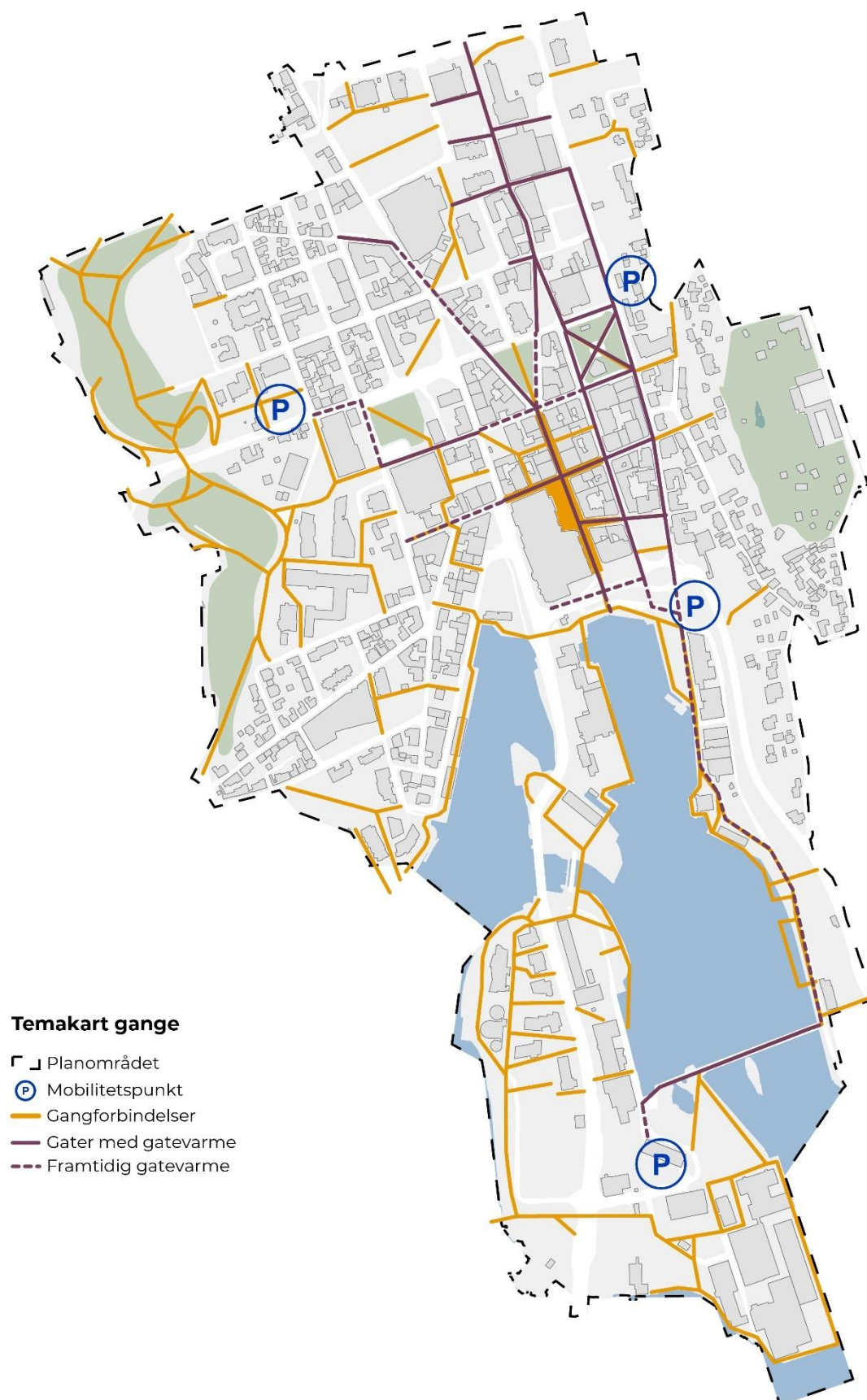
Det er viktig å tilrettelegge med benker på strategiske steder for hvile, og håndløpere til støtte der det er ekstra bratt. Prinsippet om universell utforming skal legges til grunn ved planlegging slik at flest mulig kan bevege seg effektivt og trygt rundt i byen.

Framkommelighet for gående kan være utfordrende i vinterhalvåret som følge av snø og is. Sentrum skal ha et sammenhengende og sømløst gangnettverk med gatevarme, for å sikre forutsigbar tilgjengelighet året rundt. Gangnettverket har en viktig funksjon i å koble sentrum med de fire mobilitetspunktene langs innfartsårene.

For gående er vegetasjon spesielt viktig, for å skape hygge, skygge og for å håndtere overvann.

Strategi:

- Brede fortau i bygater
- Aktivitet i 1. etasjer
- Trær og vegetasjon i alle gater
- Møblering i alle bygater og gågater
- Sammenhengende gangnettverk med gatevarme
- Bevare, utbedre og etablere nye snarveier og forbindelser for gående



3.2 Sykkel

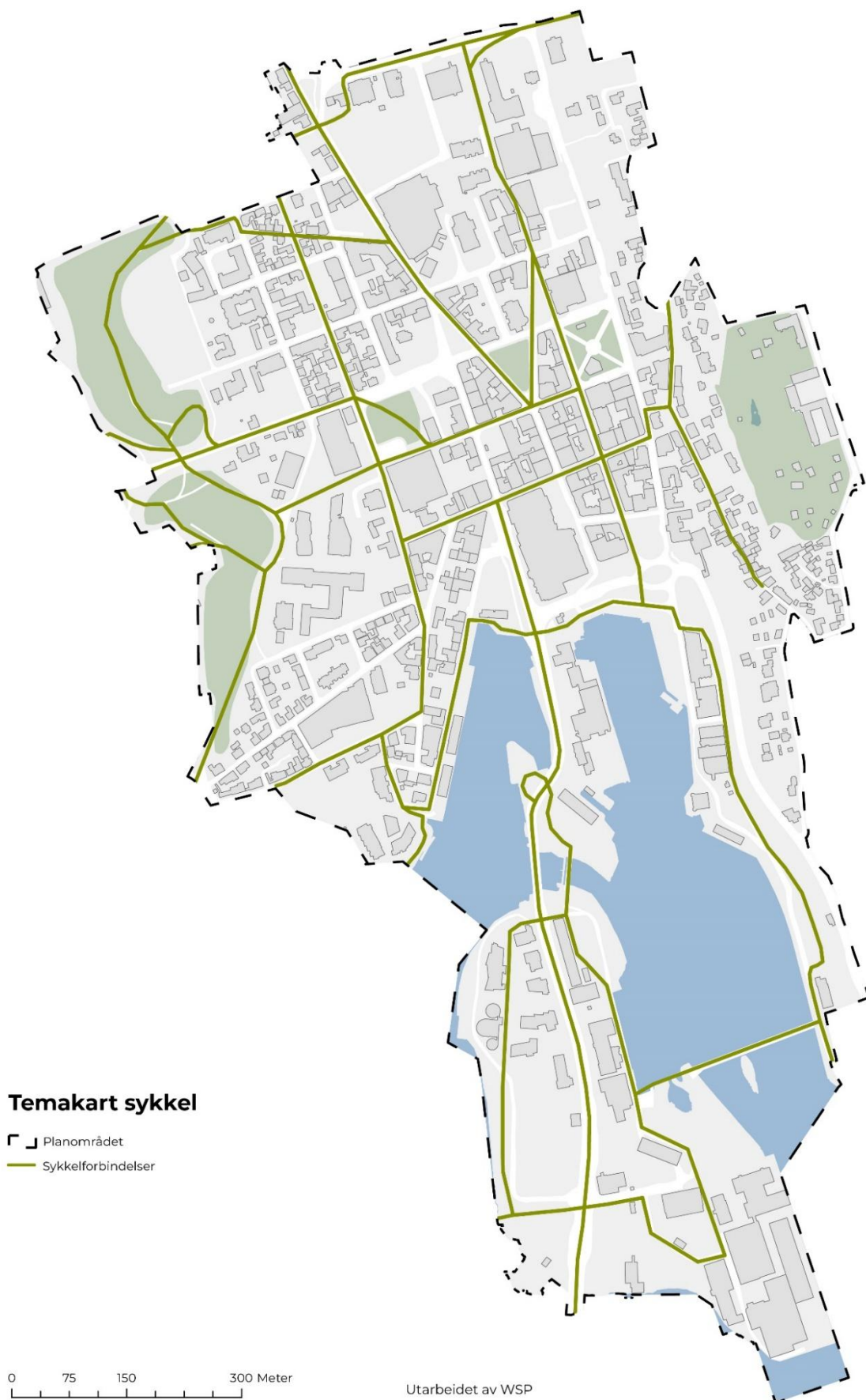
Sykkel har et fortrinn i sentrum ved flere diagonaler og snarveier. Samtidig gir topografien i sentrum noen utfordringer, som gjør enkelte gater mer egnet for sykling. For eksempel er Torggata slakere og mer egnet for sykling, enn Prinsessegata og Kongens gate.

Gatene i sentrum er smale og det er ikke alltid plass til å etablere egen infrastruktur for sykkel. Der det er praktisk mulig etableres sykkelfelt, sykkelveier eller gang- og sykkelveier. I de fleste bygatene vil løsningen være å dele gaten med bilene. Oppmerking i veibanen med "sharrows" hjelper til med å tydeliggjøre for bil og sykkel at gaten skal deles. Der det er mulig skal det legges til rette for å tillate sykling i begge retninger i enveiskjørte gater.

Sykkelparkering i sentrum skal være lett tilgjengelig. Det skal være hyppige sykkelparkeringsplasser over hele sentrum; i bygater, gågater, på torg og plasser. Syklister tar ofte med seg sykkel fra sted til sted når de bruker sentrum, og det er derfor viktig at det plasseres sykkelstativ ved flere innganger og i alle gater. Sykkelstativene må være utformet slik at både hjul og ramme kan låses til stativet.

Strategi:

- Sykkelfelt i samlegater
- Separate sykkelveier eller gang-/sykkelveier langs hovedgater
- Sykkelparkering i bygater, gågater, torg og plasser
- Egen skilting for syklister
- Tydelig oppmerking av sykkelløsninger



3.3 Kollektivtrafikk

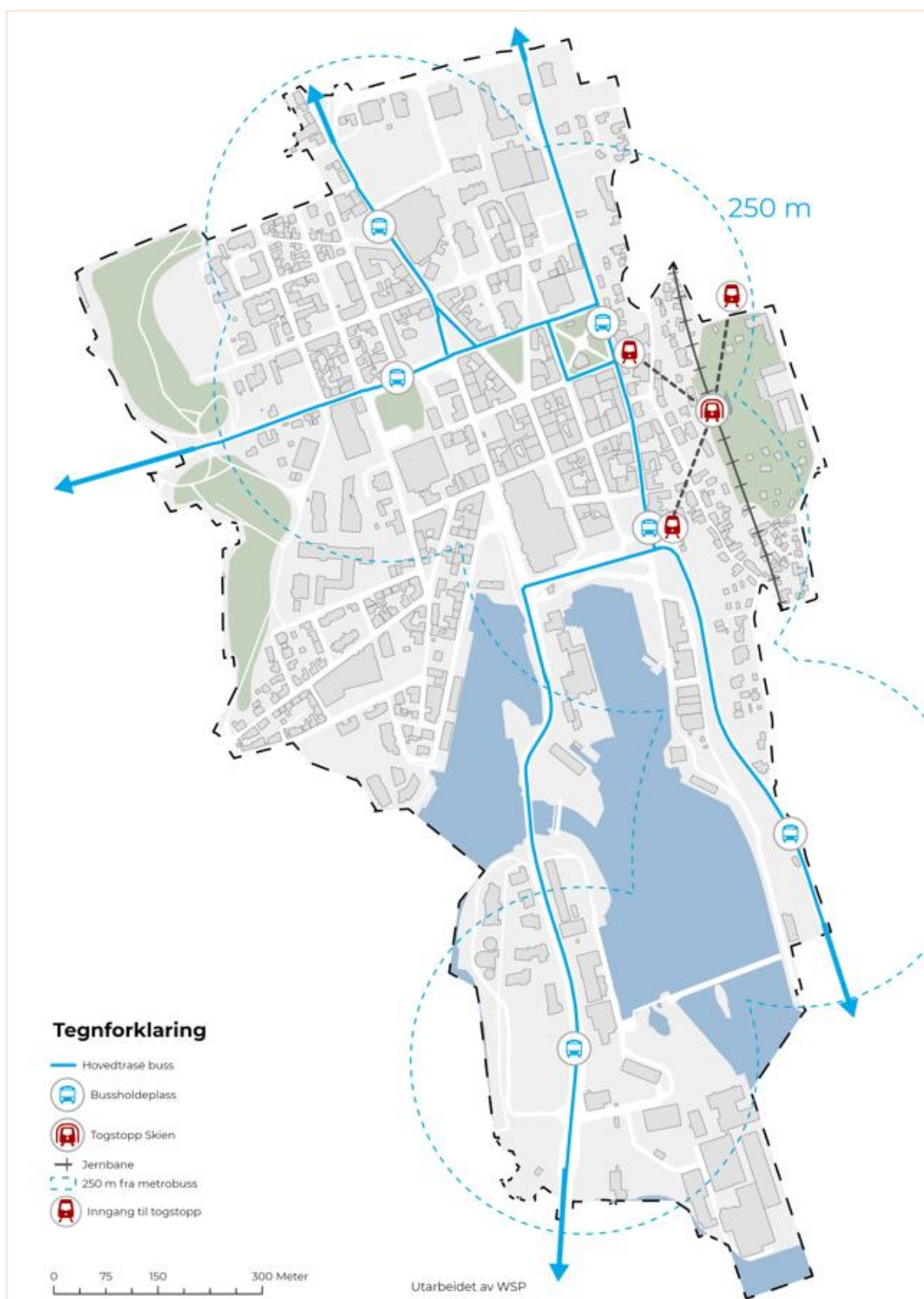
Kollektivknutepunktet på Landmannstorget trafikkeres av alle bussruter i Grenland, og er også taxiholdeplass. Togstasjonen ligger på Nylende nord for sentrum.

Hovedlinjene for buss i sentrum følger Hesselbergs gate, Klostergata, Liegata, Nedre Skottlandsveg og Kongens gate. Kongens gate er bussgate gjennom sentrum, og enveiskjørt nordover for annen trafikk enn buss. Fremkommelighet for bussene prioriteres langs alle hovedlinjene.

Det skal legges til rette for sømløse overganger mellom buss, tog, mikromobilitet og gange, gjennom skilting, informasjon og etablering av togstopp i sentrum.

Strategi:

- Togstopp i sentrum med utganger til Landmannstorget, Rådhusplassen og Brekkeparken
- God fremkommelighet for buss i alle hovedgater og bygater
- Busslommer i hovedgatene, kantstopp i bygatene
- Lehus med sittemulighet og informasjon ved alle busstopp
- Sykkelparkering, bysykkel/elsparkesykkel ved alle holdeplasser i sentrum og ved innganger til togstoppet



3.4 Parkering

Når du kjører inn til Skien sentrum skal du kunne sette fra deg bilen eller sykkelen, enten i et parkeringsanlegg tett på innfartsåren du kommer fra for så å gå videre ut og bruke sentrum, eller langs fortauet i bygatene for å komme nær butikker og tjenester du skal besøke.

Langtidsparkering er viktig for arbeidstakere, pendlere og andre som skal oppholde seg i sentrum over tid. Her er det ingen tidsbegrensninger på hvor lenge du kan stå parkert. Slike parkeringsanlegg, kalt mobilitetpunkt, etableres langs de fire innfartsårene til sentrum; Marensro, Bygarasjen, Jernbanebrygga og Klosterøya.

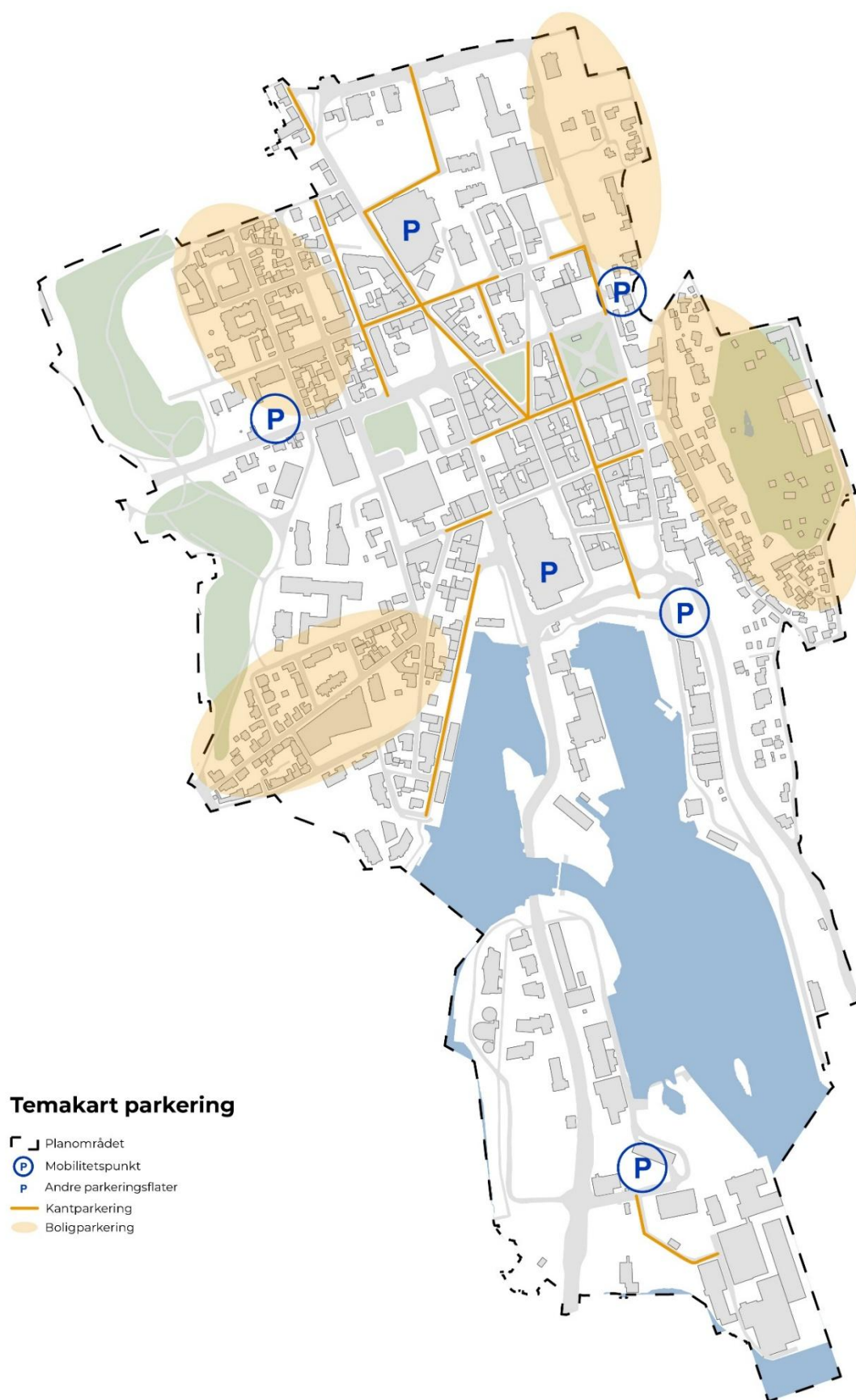
Kantparkering i bygatene er viktig korttidsparkering for de som har behov for å parkere nær sin destinasjon; handlende, besøkende og vareleveranse. For å få til god sirkulasjon på disse plassene innføres progressiv betaling. Det skal være billig å stå parkert en kort periode, og koste mer å stå parkert lenge på disse plassene.

Egen regulering av boligparkering skal sikre uønsket parkering i sentrumsnære boliggger.

For all typer parkering er det avgjørende med synlig og forståelig informasjon. Parkeringstilgjengelighet skal være tydelig skiltet, og betalingsordningen være enkel å forstå og bruke.

Strategi:

- Langsgående kantparkering i alle bygger
- Mobilitetpunkt ved de fire innfartsårene til sentrum
- Boligparkering i boliggger rundt sentrum
- Hyppig sykkelparkering i bygger, gågger og torg
- Tyverisikker sykkelparkering i mobilitetpunktene
- Informasjon om parkering på vei inn til og i sentrum
- Progressiv prising for kantparkering
- Konkurransedyktig prising av langtidsparkering
- Enkel betalingsordning



3.5 Varelevering og renovasjon

For at sentrum skal fungere må det være gode løsninger for leveranse av varer til virksomhetene. Varelevering foregår i hele sentrum; i bygater, gågater og på torg. Varelevering i gatene kan være utfordrende på grunn av lite areal og mye trafikk, mens i gågatene og på torg er utfordringen store varebiler som ofte må rygge og skaper trafikkfarlige situasjoner med gående og syklende.

Ordningen for varelevering og renovasjon må være tydelig og enkel å benytte. Varelevering og renovasjon skal skje innenfor gitte tidsrom, for å gi forutsigbarhet for næringsdrivende, transportører og alle som ferdes i byen.

Strategi:

- Varelevering og renovasjon innenfor gitte tidsrom i sentrum
- Skiltet kjøremønster for varelevering og renovasjon i gågater
- Egne vareleveringslommer i bygater
- Kombinert løsning for varelevering og parkering på utvalgte plasser
- Enkel og tydelig skilting

